

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22100 - Bases Didàctiques i Disseny Curricular
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa, GEP2
Guia docent	I
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22100 - Bases Didàctiques i Disseny Curricular
Crèdits	1,8 de presencials (45 hores) 4,2 de no presencials (105 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa, GEP2 (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Gemma Tur Ferrer gemma.tur@uib.es	12:00	14:00	Dijous	01/09/2016	31/08/2017	Despatx 1

Contextualització

El mòdul *Processos i contextos educatius* està estructurat en 2 matèries i 4 assignatures.

Les matèries són:

* *Fonaments curriculars i organitzatius, i*

* *Bases teòriques, històriques i institucionals*

Les assignatures *Bases didàctiques i disseny curricular i Organització i gestió educatives* pertanyen a la matèria *Fonaments curriculars i organitzatius*.

S'imparteix durant el primer semestre del primer curs del Grau en Educació Primària.

Es tracta d'una assignatura en què:

* S'identifiquen les bases psicopedagògiques que expliquen els processos d'ensenyament i aprenentatge i de desenvolupament en l'alumnat de l'etapa.

* Es proposen pràctiques de disseny, implementació i avaluació curricular, a partir del currículum de l'etapa.

* S'analitzen els models i estratègies d'ensenyament-aprenentatge més adequats per a l' Educació Primària.

* S'estudien els processos interactius que es produeixen a l'aula i els recursos materials i humans necessaris, amb especial atenció al paper del professor.

* S'elaboren propostes per a l'atenció a la diversitat.

* Es recomanen estratègies d'innovació i canvi orientades a la millora del sistema educatiu.

Aquesta assignatura proporciona una base teòrica i pràctica imprescindible per afrontar els processos de disseny, desenvolupament i avaluació del currículum als futurs professionals de l'ensenyament.

Requisits

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22100 - Bases Didàctiques i Disseny Curricular
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa, GEP2
Guia docent	I
Idioma	Català

L'assignatura té un caràcter introductor i de formació bàsica i, per tant, no té requisits essencials ni recomanables. Tot i això, pot ajudar tenir un bon domini de l'anglès i de l'expressió escrita i oral en català i castellà.

Competències

L'assignatura *Bases didàctiques i disseny curricular* té el propòsit de contribuir a l'adquisició de les competències que s'indiquen, les quals formen part del conjunt de competències establertes en el pla d'estudis.

Específiques

- * Conèixer els fonaments de l'educació primària, la seva relació interdisciplinària, els criteris d'avaluació i els coneixements didàctics entorn als procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius, relacionats amb l'educació infantil. (1.2.2).
- * Analitzar i comprendre els processos educatius a l'aula, relatius al període de 6-12 anys. (1.2.3).
- * Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent a l'aula, considerant l'anàlisi dels contextos i espais formatius del centre i de l'entorn. (1.2.6).
- * Avaluar de forma continua, formativa i global, el desenvolupament de l'alumnat, introduint les mesures educatives necessàries per atendre la diversitat i les peculiaritats individuals de l'alumnat en el marc d'una educació integral. (1.2.19).

Genèriques

- * Habilitats comunicatives i lingüístiques. (4.2.3).
- * Capacitat per treballar en equip (4.2.6).

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Per tal de treballar i desenvolupar les competències abans esmentades, s'han seleccionat els continguts següents:

Continguts temàtics

Tema 1. ENSENYAR I APRENDRE. EL MESTRE COM A FACILITADOR DE L'APRENTATGE

1.1. Funcions i reptes de l'escola actual

1.2. El paper del docent

1.3. Enfocament de l'ensenyament-aprenentatge com a procés d'interrelació, comunicació i construcció.

Tema 2. MODEL CURRICULAR DE L'ACTUAL SISTEMA EDUCATIU

2.1. Estructura i organització del sistema educatiu

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22100 - Bases Didàctiques i Disseny Curricular
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa, GEP2
Guia docent	I
Idioma	Català

- 2.2. Concepte i concepcions de currículum
- 2.3. Fonaments, fonts, fases, components formals i característiques del currículum
- 2.4. La política curricular espanyola i els nivells de concreció curricular
- 2.5. El currículum d'Educació Primària: estructura i organització

Tema 3. PLANIFICACIÓ, DESENVOLUPAMENT I AVALUACIÓ CURRICULAR

- 3.1. La planificació des de l'escola: els documents de centre
- 3.2. Característiques generals de la planificació i de la programació
- 3.3. L'avaluació vista en la seva triple funció
- 3.4. Objectius, continguts i competències bàsiques
- 3.5. Estratègies metodològiques
- 3.6. Activitats i tasques
- 3.7. Organització i recursos
- 3.7. Eines d'avaluació

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial amb les quals pretenem desenvolupar i avaluar les competències establertes per a l'assignatura.

Els temes es presentaran a través de classes expositives (grup gran) amb els suport de diferents textos, material audiovisual i lectures de referència, que serviran per adquirir el coneixements lligats a les competències previstes. Aquestes sessions donaran pas a debats i a classes pràctiques (grup mitjà) en les quals s'aplicaran els continguts adquirits a situacions i contextos reals a partir de lectures i comentaris de textos, anàlisi de materials audiovisuals, estudi de casos, treballs en grups cooperatius, exposicions dels alumnes, etc., amb la qual cosa l'alumnat podrà iniciar-se i desenvolupar les competències previstes.

Es proposarà la realització d'activitats individuals i de treball en grup cooperatiu comptant sempre amb el suport del docent.

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumnat, l'assignatura forma part del projecte Campus Extens, dedicat a l'ensenyament flexible i a distància, el qual incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. Així, mitjançant la plataforma de teleeducació Moodle l'alumne tindrà a la seva disposició un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics i enllaços a Internet, i propostes de pràctiques de treball autònom.

Volum de treball

L'estimació del volum del treball és orientativa i pot requerir alguna modificació durant el curs

Activitats de treball presencial

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22100 - Bases Didàctiques i Disseny Curricular
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa, GEP2
Guia docent	I
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals amb participació de l'alumnat	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu i comptant amb la participació activa de l'alumnat, es presentaran els fonaments teòrics de l'assignatura. A més, es posarà a disposició de l'alumnat material d'ampliació i propostes didàctiques per tal de desenvolupar els continguts teòrics treballats a l'aula. Es podrà fer servir alguna eina d'avaluació per fer el seguiment de l'aprenentatge.	28
Classes pràctiques	pràctiques presencials-seminaris	Grup mitjà (M)	En aquestes sessions es combinarà l'aprenentatge individual i l'aprenentatge cooperatiu (jigsaw, estratègia 1-2-4, etc), mitjançant la distribució de l'alumnat en petits grups. Es preten que aquests grups puguin esdevenir estables al llarg de tot el curs. Els seminaris requeriran l'elaboració per part de l'alumnat de diferents tasques que haurà d'elaborar individualment o en grup, de forma presencial però amb dedicació i estudi fora de l'aula. Una d'aquestes tasques consistirà en la lectura d'un llibre i l'elaboració d'una infografia.	14
Avaluació	Prova final	Grup gran (G)	Tots els alumnes realitzaran una prova final amb una orientació teòrico-pràctica. En aquesta prova respondran preguntes a través de les quals hauran de demostrar el domini dels continguts teòrics presentats en els crèdits teòrics i d'altres en les quals hauran d'aplicar el coneixement adquirit en els crèdits pràctics. La prova inclourà diferents formats de pregunta (d'opció múltiple, preguntes breus, de desenvolupament, esquema, casos pràctics...)	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Realització de les activitats dels crèdits pràctics i seminaris	L'alumnat haurà de realitzar aquelles activitats: lectures, mapes conceptuals, presentacions, resums, casos pràctics, etc. que se li proposaran durant els crèdits pràctics. Gran part d'aquestes activitats seràn elaborades en grups cooperatius i avaluades durant les sessions corresponents als crèdits pràctics.	50
Estudi i treball autònom individual	Treball sobre la lectura obligatòria	Durant les primeres setmanes del curs, la professora posarà a disposició de l'alumnat un catàleg de lectures relacionades amb la matèria. D'aquest llistat, l'alumnat seleccionarà una lectura, sobre la qual haurà de realitzar una infografia (representació visual del text; en la que s'incoporen descripcions, narracions o interpretacions, presentades de manera gràfica) que serà presentada en la data determinada al conjunt de la classe, tot seguint la metodologia dels pòsters.	25

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22100 - Bases Didàctiques i Disseny Curricular
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa, GEP2
Guia docent	I
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom en grup	Disseny de la unitat didàctica	D'acord a allò establert a les classes teòriques i allò realitzat durant les classes pràctiques, l'alumnat haurà d'elaborar una unitat didàctica. Aquesta ha de ser realitzada en grup cooperatiu(màxim de quatre persones). La participació i la implicació de cada membre en el procés d'elaboració serà objecte d'avaluació (mitjançant les actes de les reunions),així com també el producte final que haurà d'entregar en el termini corresponent.	30

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Observacions:

- 1 Per a poder ser avaluat positivament en l'assignatura, l'alumnat ha d'assistir de forma obligatòria a totes les sessions corresponents als crèdits pràctics, ha de presentar totes les activitats individuals i grupals obligatòries i ha d'obtenir una qualificació mínima de 5 en la prova o examen final.
- 2 No s'acceptarà el lliurament de cap activitat obligatòria fora del termini establert pel seu lliurament, llevat de casos justificats i acceptats per la professora.
- 3 Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final i pot arribar a ser motiu de desqualificació.
- 4 El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o activitat, així com la còpia a l'examen és motiu de desqualificació; en aquest cas, l'estudiant s'haurà de matricular novament el següent curs acadèmic per a poder superar l'assignatura.
- 5 Les faltes d'ortografia i d'expressió seràn puntuades negativament.

Classes magistrals amb participació de l'alumnat

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Mitjançant el mètode expositiu i comptant amb la participació activa de l'alumnat, es presentaran els fonaments teòrics de l'assignatura. A més, es posarà a disposició de l'alumnat material d'ampliació i propostes didàctiques per tal de desenvolupar els continguts teòrics treballats a l'aula. Es podrà fer servir alguna eina d'avaluació per fer el seguiment de l'aprenentatge.
Críteris d'avaluació	Participació en les activitats de seguiment del treball realitzat fora de l'aula Participació a les classes: formular preguntes, aportar reflexions, escolta activa de les intervencions dels companys, plantejar dubtes... Ús de les TIC per participar activament dins les classes. Documentació a l'eportafoli individual.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22100 - Bases Didàctiques i Disseny Curricular
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa, GEP2
Guia docent	I
Idioma	Català

pràctiques presencials-seminaris

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	En aquestes sessions es combinarà l'aprenentatge individual i l'aprenentatge cooperatiu (jigsaw, estratègia 1-2-4, etc), mitjançant la distribució de l'alumnat en petits grups. Es preten que aquests grups puguin esdevenir estables al llarg de tot el curs. Els seminaris requeriran l'elaboració per part de l'alumnat de diferents tasques que haurà d'elaborar individualment o en grup, de forma presencial però amb dedicació i estudi fora de l'aula. Una d'aquestes tasques consistirà en la lectura d'un llibre i l'elaboració d'una infografia.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> - Participació a les classes: aportació de reflexions, idees, experiències, exemples, opinions, escolta activa de les intervencions dels companys, adequació de les preguntes i comentaris,... - Treball en grup a l'aula: implicació, col·laboració, aportació pròpia, respecte a les opinions del altres... - Presentacions en petit grup a la resta de la classe de les activitats i tasques assignades en els crèdits pràctics i realitzades mitjançant el treball autònom individual i en grup de forma no presencial. Documentació a l'eportafoli individual.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Prova final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Tots els alumnes realitzaran una prova final amb una orientació teòrico-pràctica. En aquesta prova respondran preguntes a través de les quals hauran de demostrar el domini dels continguts teòrics presentats en els crèdits teòrics i d'altres en les quals hauran d'aplicar el coneixement adquirit en els crèdits pràctics. La prova inclourà diferents formats de pregunta (d'opció múltiple, preguntes breus, de desenvolupament, esquema, casos pràctics...)
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> - Rigor i profunditat en les respostes a les preguntes formulades. Domini dels conceptes bàsics i capacitat de relació entre aquests. - Demostrar la capacitat d'anàlisi, comprensió i reflexió crítica de les lectures realitzades. - Exposició clara i correcta, organització i coherència dels continguts exposats.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Treball sobre la lectura obligatòria

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Durant les primeres setmanes del curs, la professora posarà a disposició de l'alumnat un catàleg de lectures relacionades amb la matèria. D'aquest llistat, l'alumnat seleccionarà una lectura, sobre la qual haurà de realitzar una infografia (representació visual del text; en la que s'incorporen descripcions, narracions o interpretacions, presentades de manera gràfica) que serà presentada en la data determinada al conjunt de la classe, tot seguint la metodologia dels pòsters.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> - Adequació als requeriments de la tasca plantejada i lliurament en el termini exigut. - Comprensió, anàlisi i reflexió crítica de les lectures proposades per cada tema. Adequació de la síntesi, comentari i valoració.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22100 - Bases Didàctiques i Disseny Curricular
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa, GEP2
Guia docent	I
Idioma	Català

- Presentació i aspectes formals del eportafoli individual (que pot incloure artefactes TIC com una infografia)

Percentatge de la qualificació final: 10%

Disseny de la unitat didàctica

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	D'acord a allò establert a les classes teòriques i allò realitzat durant les classes pràctiques, l'alumnat haurà d'elaborar una unitat didàctica. Aquesta ha de ser realitzada en grup cooperatiu(màxim de quatre persones). La participació i la implicació de cada membre en el procés d'elaboració serà objecte d'avaluació (mitjançant les actes de les reunions),així com també el producte final que haurà d'entregar en el termini corresponent.
criteris d'avaluació	La UD s'avaluarà d'acord amb una rúbrica que se'ls facilitarà durant el curs. S'avaluarà tant el procés de realització (mitjançant les actes de les reunions i les notes de seguiment) com el producte final mitjançant el lliurament a la professora de la UD desenvolupada

Percentatge de la qualificació final: 20%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Els recursos bibliogràfics que es presenten són d'interès per a l'assignatura, al llarg del semestre es concretaran quins d'aquests recursos són de lectura obligatòria i quins de consulta recomanada.

Bibliografia bàsica

Durant el desenvolupament de cada tema el professorat recomanarà un conjunt d'articles i lectures d'ampliació i consulta. A més a més, el següent llibre serà de lectura obligatòria per al seguiment del temari:

Zabala, A & Arnau, L. (2007) 11 ideas clave. Como aprender y enseñar competencias. Barcelona: Graó.

Arna, L. & Zabala, A. (2014). Métodos para la enseñanza de las competencias. Barcelona: Graó.

Bibliografia complementària

Acaso, M. (2010). rEDUvolution. Hacer la revolución en la escuela. Barcelona: Paidós.

Aldámiz-Echevarría, M.M.; Alsinet, J.; Bassedas, E.; Giné, N.I altres (2000). Com ens ho fem' Propostes per educar en la diversitat. Barcelona: Graó.

Antúnez, S. et alt. (2003). El proyecto educativo de la institución escolar. Barcelona: Graó.

Aránega, S. y Doménech, J. (2001). La educación primaria. Retos, dilemas y propuestas. Barcelona: Graó.

Barba, C.; Capellà, S. (coord.) (2010). Ordinadors a les aules. La clau és la metodologia. Barcelona: Graó.

Bartolomé, A. (2008). El profesor cibernetista. Barcelona: Graó.

Benejam, P. (2014). Quina educació volem?. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.

Bermejo, B. (Coord.) (2011). Manual de Didáctica general para maestros de educación infantil y primaria. Madrid: Pirámide.

Cano, E. (2005). Com millorar les competències dels docents. Guia per a l'autoavaluació i el desenvolupament de les competències professionals. Barcelona: Graó.

Canton.I.; Pino, M. (Coords.) (2011). Diseño y desarrollo del currículum. Madrid: Alianza

Carbonell, J. (2002): La aventura de innovar. El cambio en la escuela. 2a edició. Ediciones Morata, S. L. Madrid

Carbonell, J. (2008). Una educación para mañana. Barcelona: Ediciones Octaedro.

Cardús, S. (2000). El desconcert de l'educació. Barcelona: Edicions La Campana.

Cela, J., I Palou, J. (2004). Va de mestres. Carta als mestres que comencen. Barcelona: Rosa Sensat.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22100 - Bases Didàctiques i Disseny Curricular
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa, GEP2
Guia docent	I
Idioma	Català

- Coll, C. i altres (1993). El constructivismo en el aula. Barcelona: Graó.
- Del Carmen, L.M. (2004). La planificación didáctica. Barcelona: Graó.
- Essomba, M.A. (2006). Liderar escuelas interculturales e inclusivas. Barcelona: Graó.
- González, F. (2008). El mapa conceptual y el diagrama V. Recursos para la enseñanza Superior en el siglo XXI. Madrid: Narcea.
- Hargreaves, A. (2003). Enseñar en la sociedad del conocimiento. Barcelona: Octaedro.
- Hernandez, F. I Ventura, F. (1992). La organización del currículum por proyectos de trabajo. El conocimiento es un calidoscopio. Barcelona: Graó.
- Imbernón, F. (coord.) (2005). Vivències de mestres: compartir des de la pràctica educativa. Barcelona. Graó.
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., I Holubec, E. J.(1999). El aprendizaje cooperativo en el aula. Barcelona: Paidós Educador.
- Monereo, C.(Coord), Castelló,M, Clariana, M., Palma,M.,Pérez, M.L. (1995). Estrategias de enseñanza y aprendizaje. Barcelona: Graó
- Moral Santaella, C. (2010). Didáctica. Teoría y práctica de la enseñanza. Madrid: Pirámide.
- Perrenoud, P. (2007). Diez nuevas competencias para enseñar. Invitación al viaje. Barcelona: Graó.
- Salinas, D. (2002). ¡Mañana examen! La evaluación: entre la teoría y la realidad. Barcelona: Graó.
- Santmarti, N. (2007). 10 Ideas Clave. Evaluar para aprender. Barcelona: Graó.
- Schön, D. (1998). El profesional reflexivo. Cómo piensan los profesionales cuando actúan. Barcelona: Paidos.
- Trujillo, F. (2012). Propuestas para una escuela del siglo XXI. Madrid: Catarata.
- UNESCO (2015). Rethinking Education. Towards a global common good?. Paris: UNESCO
- Zabala, A; Arnau, L. (2014). Métodos para la enseñanza de las competencias. Barcelona: Graó.
- Zabala, A. (1995). La pràctica educativa. Com ensenyar. Barcelona: Graó.

Altres recursos

- * CMapTools: <http://cmap.ihmc.us/download>
- * Normativa i legislació educativa: http://weib.caib.es/Normativa/contingut_normativa_.htm
- * Altres webs i portals educatius.
- * <http://weib.caib.es/>

